

KOMENTÁŘ

30. 11. 2023

Zařízení sociálních služeb v Plzeňském kraji v roce 2022

Nežádanějším druhem pobytových sociálních služeb byly v Plzeňském kraji v roce 2022 domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. Nejvíce neuspokojených žádostí bylo evidováno v domovech se zvláštním režimem.

V Plzeňském kraji se nacházelo v roce 2022 celkem 156 **zařízení sociálních služeb** se 4 927 lůžky. V příslušných sociálních zařízeních tvořily více než jednu třetinu služby provozované formou celoroční pobytové služby. Jedná se o domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

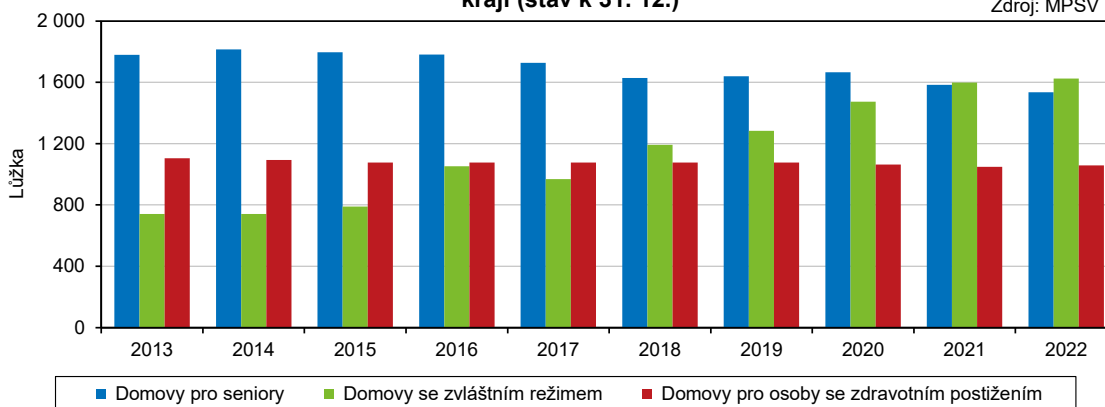
Jednou z legislativně stanovených služeb sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech pro seniory**. Tato služba je určena zejména těm seniorům, jimž nelze zabezpečit pomoc v jejich přirozeném sociálním prostředí. V Plzeňském kraji bylo v roce 2022 provozováno 24 domovů pro seniory s 1 495 klienty. Z dlouhodobého pohledu má vývoj počtu lůžek proměnlivý charakter. Meziročně se počet lůžek v domovech pro seniory trochu snížil. K mírnému meziročnímu navýšení došlo v letech 2019 a 2020, nicméně v období 2017 až 2022 se jedná spíše o snížení počtu lůžek. V roce 2022 byl v tomto sledovaném období počet lůžek v kraji vůbec nejnižší. Průměr počtu lůžek na jedno zařízení dosahuje hodnoty 64,0 v kraji, což je méně než průměr za ČR (68,3 lůžek). U tohoto typu zařízení bylo zaznamenáno 1 203 neuspokojených žádostí o sociální služby, meziročně to znamená navýšení o 13,9 %. V mezikrajském porovnání po kraji Karlovarském (0,9 %) byl podíl neuspokojených žádostí v Plzeňském regionu druhý nejnižší (2,3 %). Nejvíce neuspokojených žádostí bylo evidováno v kraji Jihočeském (podíl 14,7 %).

Přestože se v Plzeňském kraji nejvíce domovů pro seniory vyskytovalo v okrese Tachov (5 zařízení), co do počtu lůžek obsadil prvenství okres Domažlice s kapacitou 339 míst. Nejméně domovů pro seniory bylo v okrese Plzeň-jih (2 zařízení se 165 lůžky) a nejmenší lůžková kapacita bylo evidována v okrese Plzeň-sever (101 lůžek ve 3 domovech pro seniory).

KOMENTÁŘ

Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Další legislativně definovanou službou sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech se zvláštním režimem**, které poskytují služby osobám trpící duševní nemocí, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V Plzeňském kraji se nachází těchto zařízení 20 a bylo zde v roce 2022 evidováno 1 575 klientů. Z retrospektivního pohledu je patrné, že až na mírný pokles počtu lůžek v roce 2017, od roku 2018 dochází k navýšení počtu i kapacit zařízení. V roce 2022 byla kapacita meziročně navýšena, oproti roku 2021 vzrostla pouze o necelá 2 %. V porovnání s rokem 2017 se však jednalo o výrazný nárůst, a to téměř o 68 %. Průměrná kapacita lůžek v těchto zařízeních činí 81,3 lůžek, tj. o 18,6 lůžek na jedno zařízení nad republikovým průměrem. V zařízeních tohoto typu bylo k 31. 12. 2022 evidováno 1 455 neuspokojených žádostí o příslušnou sociální péči, což bylo o 102 žádostí méně než v roce předchozím. V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj zařadil na osmé místo s podílem 5,5 % neuspokojených žádostí v domovech se zvláštním režimem. Nejvyšší podíl neuspokojených žádostí byl zaznamenán v kraji Moravskoslezském (15,0 %) a nejnižší v Karlovarském kraji (2,0 %).

Nejvíce domovů se zvláštním režimem se nacházelo v okrese Plzeň-město, jednalo se celkem o 5 zařízení s největší kapacitou 570 lůžek. Pouze 50 lůžek bylo k dispozici v okrese Tachov v 1 domově se zvláštním režimem.

V zařízeních sociální péče je dále definována pobytová služba s celoročním provozem pro osoby se sníženou soběstačností vyžadující pravidelnou a komplexní péči, kterou jim nelze zajistit v jejich přirozeném sociálním prostředí, jedná se o **domovy pro osoby se zdravotním postižením**. V Plzeňském kraji se nalézá 12 těchto zařízení s 1 018 klienty v roce 2022. Od roku 2017 do roku 2019 zůstal počet lůžek zachován, v dalších letech dochází k mírnému poklesu. V roce 2022 bylo zaznamenáno mírné meziroční navýšení. Přepočet lůžkové kapacity na jedno zařízení představoval v kraji hodnotu 88,2 a převýšil republikový průměr o 33,1 lůžek na jedno zařízení. Z údajů o neuspokojených žádostech o sociální služby v Plzeňském kraji lze konstatovat, že neuspokojených žádostí o umístění ve výše citovaném typu zařízení sociální péče bylo 336, tedy meziročně o 13,5 % více. Plzeňský kraj se mezi kraji zařadil na čtvrté místo s podílem 10,6 % neuspokojených žádostí v domovech pro osoby se zdravotním postižením.

KOMENTÁŘ

Nejvyšší podíl neuspokojených žádostí byl zaznamenán v kraji Moravskoslezském (14,9 %) a nejnižší v Karlovarském kraji (1,0 %).

Nejvíce domovů pro osoby se zdravotním postižením se nacházelo v okrese Plzeň-jih a Plzeň-sever. Každý z těchto okresů disponoval 3 zařízeními, jejichž kapacita nabízel celkem 572 lůžek. Okres Rokycany měl 2 domovy pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 196 lůžek a okres Klatovy 2 zařízení se 181 lůžky. Okres Domažlice tento typ sociální služby vůbec nenabízel.

Neuspokojené žádosti o poskytnutí sociální služby ve vybraných zařízeních podle krajů k 31. 12. 2022

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR. kraje	Domovy pro seniory	Domovy se zvláštním režimem	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Azylové domy	Chráněné bydlení
Česká republika	51 548	26 381	3 184	7 778	2 375
Hl. m. Praha	5 194	3 193	163	1 572	176
Středočeský	7 056	1 891	359	738	98
Jihočeský	7 583	1 266	143	646	160
Plzeňský	1 203	1 455	336	128	105
Karlovarský	460	519	32	77	44
Ústecký	4 246	2 319	401	1 015	122
Liberecký	1 416	784	69	311	57
Královéhradecký	2 983	1 097	329	122	116
Pardubický	1 930	602	155	238	38
Vysočina	2 471	1 163	126	581	163
Jihomoravský	3 500	3 508	322	549	298
Olomoucký	4 677	2 571	151	393	261
Zlínský	2 658	2 045	122	276	172
Moravskoslezský	6 171	3 968	476	1 132	565

Mezi další nejvíce využívaná pobytová zařízení sociálních služeb můžeme zařadit azylové domy a chráněné bydlení. **Azylové domy** poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. V roce 2022 Plzeňský kraj nabízel 9 azylových domů ve 4 okresech, Plzeň-město (4 domy), Domažlice a Klatovy (po 2 domech) a Rokycany (1 dům) s celkovým počtem 262 lůžek (z toho 148 lůžek nabízel okres Plzeň-město). K 31. 12. 2022 bylo v kraji evidováno 128 neuspokojených žádostí o místa v azylových domech.

Chráněné bydlení je pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení. V roce 2022 byla tato služba přístupná v Plzeňském kraji celkem v 6 zařízeních s celkovou kapacitou 300 lůžek. Většina se nacházela v okrese Plzeň-město (3 chráněná bydlení s kapacitou 189 lůžek), dalších 111 lůžek nabízely okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever. O tento typ pobytové služby bylo k 31. 12. 2022 zaznamenáno v kraji 105 neuspokojených žádostí.

KOMENTÁŘ

Počet a kapacita vybraných zařízení sociálních služeb v Plzeňském kraji k 31. 12. 2022¹⁾

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Kraj, okresy	Domovy pro seniory	Domovy se zvláštním režimem	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Azylové domy	Chráněné bydlení	Týdenní stacionáře
Zařízení						
Plzeňský kraj	24	20	12	9	6	1
Domažlice	3	3	-	2	-	-
Klatovy	4	4	2	2	-	-
Plzeň-město	4	5	1	4	3	1
Plzeň-jih	2	1	3	-	2	-
Plzeň-sever	3	4	3	-	1	-
Rokycany	3	2	2	1	-	-
Tachov	5	1	1	-	-	-
Lůžka						
Plzeňský kraj	1 539	1 626	1 058	262	300	29
Domažlice	339	100	-	50	-	-
Klatovy	285	304	181	55	-	-
Plzeň-město	171	570	44	148	189	29
Plzeň-jih	165	260	184	-	48	-
Plzeň-sever	101	162	388	-	63	-
Rokycany	234	180	196	9	-	-
Tachov	244	50	65	-	-	-

¹⁾ souhm okresních údajů může být díky odlišnému termínu generování zdrojových podkladů mírně rozdílný od úhrnu za kraj

Mezi další kromě výše zmiňovaných zařízení sociálních služeb v Plzeňském regionu, které disponují lůžkovou kapacitou, se řadí centra sociálně rehabilitačních služeb (13 zařízení s 81 lůžky), týdenní stacionáře (1 zařízení s 29 lůžky), terapeutické komunity (1 zařízení s 15 lůžky), služby následné péče (2 zařízení s 9 lůžky) a domy na půl cesty (1 zařízení s 8 lůžky).

Mezi zařízení, která nabízela v roce 2022 největší počet služeb bez lůžkové kapacity, patřily sociální poradny (30 služeb), denní stacionáře (12 služeb), nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (7 služeb) a sociálně terapeutické dílny (6 služeb).

Kontakt:

Ing. Lenka Hamouzová
Krajská správa ČSÚ v Plzni
Tel.: 377 612 145
E-mail: lenka.hamouzova@czso.cz